

Baština Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine

Lepenica-priroda, stanovništvo, privreda i zdravlje

Grin, Ernest

1963

Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine

<https://bastina.anubih.ba/items/2cf6f585-f2d1-4364-aa01-e19880111050>

Preuzeto s Baštine Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine

<https://bastina.anubih.ba/>

LEPENICA

Priroda, Stanovništvo, Privreda i Zdravlje

SARAJEVO

1963

PAVLE KAUNIC i ERNEST GRIN

KRVNE GRUPE STANOVNIŠTVA

Na području Lepenice izvršen je pregled krvnih grupa u 37 sela kod 5.497 osoba. Rezultati toga pregleda, raspoređeni pojedinačno po selima i nacionalnoj pripadnosti, prikazani su na tab. 1.

Poznato je da učestalost pojedinih krvnih grupa varira kod raznih naroda u raznim geografskim lokacijama i da frekvencija aglutinogena A opada, a aglutinogen B raste od zapada prema istoku. Aglutinogen A je najviše zastupljen na evropskom kontinentu i smatra se da je u Evropi njegovo porijeklo, dok je najveći broj aglutinogena B nađen u Aziji. O-grupa je dosta česta kod svih naroda, a kod izvjesnog stanovništva Pacifika utvrđena je naročito visoka frekvencija O-grupe.

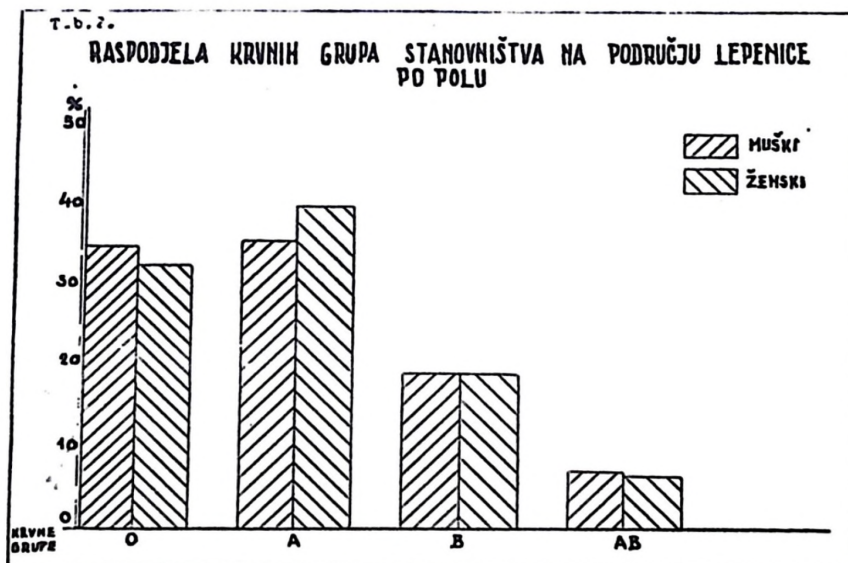
Aglutinogen AB je relativno rijedak nalaz i zastupljen je općenito u malom procentu (oko 3%).

Međutim postoje ponekad i vrlo velike varijacije u pogledu distribucije krvnih grupa i dosta je teško govoriti o nekoj zakonitosti za određenu populaciju.

Na području Lepenice kao cjeline utvrđeno je da od ukupnog stanovništva

grupa	A	pripada	38,9%
„	B	„	19,3%
„	O	„	36,4%
„	AB	„	7,2%

Ova raspodjela je prikazana grafički na sl. 2.

Slika 2.

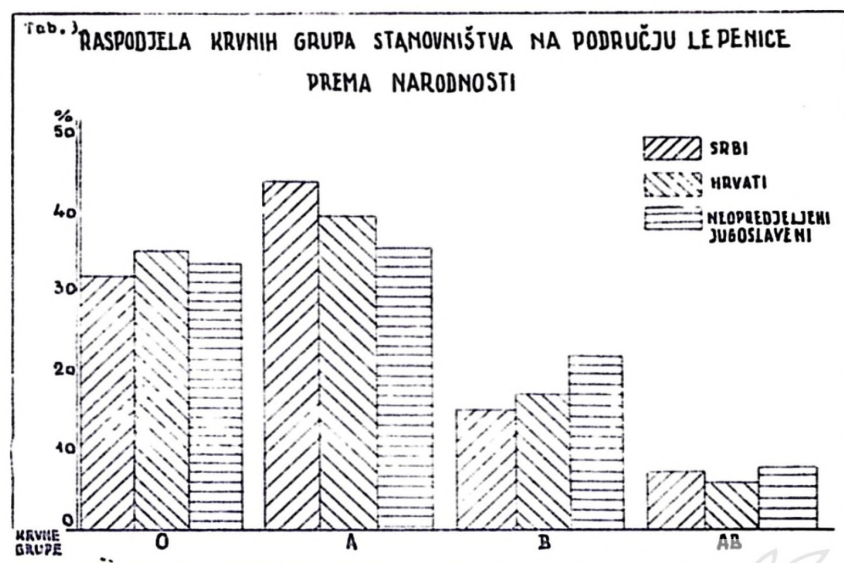
TABELA 1.
RASPODJELA KRVNIH GRUPA STANOVNIŠTVA NA PODRUČJU LEPENICE

Red. br.	Stanovnika				O — grupa			A — grupa			B — grupa			AB — grupa		
	svoga	M	H	S	M	H	S	M	H	S	M	H	S	M	H	S
1. Kulješ	201	—	201	—	—	28,3	—	—	63,2	—	—	4,5	—	—	4,0	—
2. Homolj	114	—	114	—	—	40,4	—	—	36,0	—	—	17,5	—	—	6,1	—
3. Azapovići	174	—	143	31	—	26,6	22,6	—	51,0	54,8	—	16,1	16,1	—	6,3	6,5
4. Čubren	95	17	78	—	58,8	44,9	—	41,2	39,7	—	—	10,2	—	—	5,2	—
5. Boljkovići	67	—	67	—	—	34,3	—	—	46,3	—	—	16,4	—	—	3,0	—
6. Zabrđe	39	14	25	—	71,4	48,0	—	7,1	44,3	—	21,5	8,0	—	—	—	—
7. Toplica	49	31	18	—	45,2	33,3	—	38,7	38,9	—	12,9	11,1	—	3,2	16,7	—
8. Žeželevo	130	101	29	—	43,6	34,5	—	29,7	58,6	—	18,8	—	—	7,9	6,9	—
9. Ivica	74	47	27	—	46,8	29,6	—	14,9	44,4	—	29,8	14,8	—	8,5	1,2	—
10. Tulica	109	109	—	—	30,3	—	—	49,5	—	—	16,5	—	—	3,7	—	—
11. Gojakovac	67	—	33	34	—	51,5	29,4	—	33,3	26,5	—	15,2	35,3	—	—	8,8
12. Solakovići	87	87	—	—	43,8	—	—	24,1	—	—	21,8	—	—	10,3	—	—
13. Završje	43	—	43	—	—	23,2	—	—	44,2	—	—	16,3	—	—	16,3	—
14. Bukovica	198	131	49	18	22,9	55,1	61,1	51,1	28,6	16,7	20,7	14,3	16,7	5,3	2,3	3,5
15. Radanovići	102	102	—	—	31,4	—	—	38,2	—	—	21,6	—	—	8,8	—	—
16. Kovači	112	—	68	44	—	44,1	22,8	—	33,8	63,6	—	13,2	—	—	8,9	13,3

17.	Han-Ploča	80	29	14	37	44,8	28,6	32,4	24,1	28,6	51,4	27,6	23,6	8,1	3,5	14,2	8,1
18.	Draževići	174	14	11	149	28,6	27,3	36,2	21,4	45,5	38,9	50,0	18,2	20,1	—	9,0	4,8
19.	Ljetovik	144	53	91	—	28,3	37,4	—	34,0	31,9	—	32,1	26,4	—	5,6	4,3	—
20.	Brnjaci	183	7	176	—	42,8	40,3	—	14,4	40,3	—	42,8	14,5	—	—	4,6	—
21.	Čalukovac	73	—	73	—	—	34,2	—	—	57,6	—	—	6,8	—	—	1,4	—
22.	Potkraj	91	39	52	—	38,5	19,2	—	38,5	42,3	—	12,8	9,6	—	10,2	23,9	—
23.	Rotilj	145	131	14	—	29,8	42,8	—	46,5	42,8	—	15,3	14,4	—	8,4	—	—
24.	Palež	306	233	73	—	26,2	28,8	—	42,1	41,1	—	18,9	21,9	—	12,8	8,2	—
25.	Čizna i Borna	204	—	204	—	—	36,8	—	—	42,2	—	—	14,2	—	—	6,6	—
26.	Paretak	60	—	66	—	—	27,3	—	—	45,4	—	—	21,2	—	—	6,1	—
27.	Pareževići	67	—	67	—	—	37,3	—	—	40,5	—	—	19,4	—	—	3,0	—
28.	Duhri	192	163	29	—	25,8	34,5	—	35,6	17,2	—	28,2	41,4	—	10,4	6,9	—
29.	Podastinje	138	20	118	—	45,0	37,3	—	30,0	36,4	—	20,0	22,9	—	5,0	3,4	—
30.	Kiseljak	750	163	442	145	33,1	34,8	29,6	34,4	42,5	47,5	20,2	14,9	13,1	12,3	7,8	9,7
31.	Višnjica	522	269	253	—	37,5	34,4	—	26,4	33,5	—	30,9	28,1	—	5,2	4,3	—
32.	Gromiljak	164	52	112	—	26,9	44,6	—	59,6	25,6	—	7,7	22,2	—	6,8	8,1	—
33.	Jehovac	62	—	62	—	—	40,3	—	—	25,8	—	—	29,0	—	—	4,9	—
34.	Docci	154	82	72	—	35,4	40,3	—	28,0	20,3	—	30,5	31,9	—	6,1	7,0	—
35.	Lug	87	—	87	—	—	37,9	—	—	26,5	—	—	28,7	—	—	6,9	—
36.	Gomionica	178	178	—	—	36,5	—	—	36,0	—	—	17,4	—	—	10,1	—	—
37.	Svinjarevo	56	36	20	—	27,8	25,0	—	27,2	25,0	—	33,3	40,0	—	12,1	10,0	—
S v e g a:		5.497	2.108	2.931	458	33,5	35,8	32,1	36,1	40,1	44,3	22,2	17,8	15,7	8,2	6,3	7,9

U cjelini ne postoji korelacija između krvnih grupa i s pola stanovništva, što odgovara općenito nalazima i kod drugih naroda.

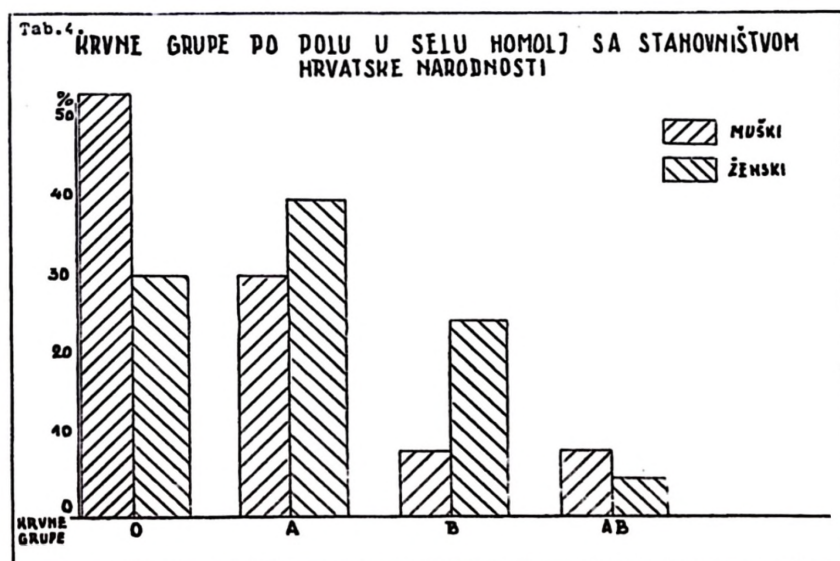
Kad krvne grupe u cjelini rasporedimo prema narodnostima, što je učinjeno na sl. 3, može se razabrati da u sektoru srpskog stanovništva prevladava A-gru-

Slika 3.

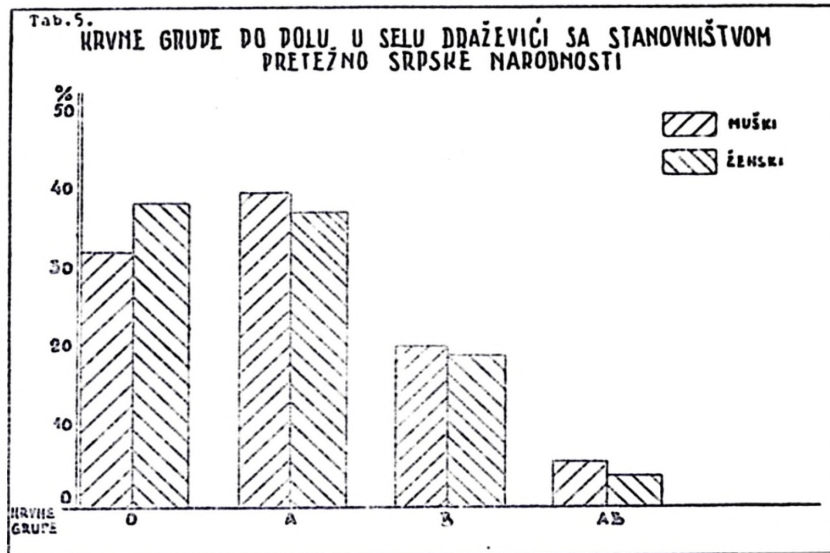
pa, kod hrvatskog stanovništva O-grupa, a kod neopredijeljenih Jugoslovena aglutinogen B. Te razlike nisu jako izrazite i one se, vjerovatno, kreću u granicama prirodne varijacije krvnih grupa.

Međutim zanimljiva je analiza krvnih grupa kad se promatra izolirano u nekim selima i čini se kao da se na taj način dobiva u izvjesnom smislu historijski odraz međusobnih odnosa pojedinih etnoloških skupina. Tako, na primjer, u selu Homolj s isključivo hrvatkom narodnosti (vidi sl. 4) frekvencija aglutinogena A

Slika 4.

penje se do 63,2%, a procenat aglutinogena B je vrlo nizak. U tom selu je zanimljiva i razlika između krvnih grupa prema spolu koja je dosta izrazita i iz koje bi se, moguće, moglo zaključiti da se sklapaju brakovi sa ljudima sa drugih područja. Ta razlika po spolu, na primjer, je mnogo manja u selu Draževići sa pretežno srpskim stanovništvom (sl. 5).

Slika 5.

Općenito ipak postoji velika raznolikost u raspodjeli krvnih grupa u pojedinim selima, što, moguće, ukazuje da su u historiji tog kraja postojala znatna preslojavanja stanovništva, ali bile bi, sigurno, potrebne dublje i svestrane analize da bi se, moguće (ako je uopće moguće), moglo doći do nekih određenih zaključaka u tome pogledu.

